

Handläggare: Virginia Kustvall Larsson
Telefon: 08-508 09 000

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2008-02-14

Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015 – svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens svar på kommunstyrelsens remiss av miljö- och hälsoskyddsförvaltningens rapport "Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015".

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Anders Lindgren
chef Parkmiljögruppen Norra Innerstaden

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Östermalms stadsdelsnämnd vad gäller miljö- och hälsoskyddsnämndens utredning "Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015". Förutsättningarna redovisas för att ytterligare reducera utsläppen av växthusgaser i Stockholm och målnivån 3,0 ton CO₂-e per person år 2015 föreslås. Rådigheten över att energieffektivisera finns enligt miljö- och hälsoskyddsförvaltningen främst hos stadens fastighetsägande verksamheter i form av tekniska lösningar i byggnadsbeståndet men även energisparåtgärder och energieffektivisering av transporter är betydelsefulla.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i att det är viktigt med ett systematiskt och kraftfullt arbete från stadens sida för att minska växthusgasutsläppen. Stadens förvaltningar och bolag kan i detta arbete fungera som inspiratörer för anställda, invånare och företagare i staden. Staden bör arbeta med energisparåtgärder i alla verksamheter, ställa miljökrav vid upphandling och styra över energi- och mobilitetsfrågor i stadens stadsutvecklingsområden. Energikostnaden för el var år 2006 över 3 miljoner kr för Östermalms verksamheter. Energikartläggningar bör genomföras för att identifiera vilka åtgärder som bör prioriteras lokalt. Huvudansvaret för stadens växthusgasarbete bör ligga på stadsledningskontoret.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Parkmiljögruppen Norra Innerstaden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Östermalms stadsdelsnämnd senast 2008-03-19 med anledning av miljö- och hälsoskyddsnämndens utredning ”Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015”. Ärendet behandlas på stadsdelens sammanträde 2008-02-14. Remisshandlingens innehåller bl.a. en rapport med bilagor. Den som vill ta del av rapporten kan kontakta registrator Ylwa Björkquist telefon 508 10 037. Övriga remisshandlingar bifogas.

Staden har sedan 1996 arbetat aktivt och målstyrt för att minska utsläppen av växthusgaser och genomfört två handlingsprogram mot växthusgaser (1995-2000 samt 2000-2005). Syftet med utredningen är att redovisa förutsättningarna för att ytterligare reducera utsläppen av växthusgaser i Stockholms.

Ärendet i korthet

Miljöförvaltningen har på uppdrag av miljö- och hälsoskyddsnämnden utrett vad som krävs för att reducera utsläppen av växthusgaser i Stockholm till 3,5 respektive 3,0 ton koldioxidekvivalenter, CO₂-e¹ år 2015. Miljöförvaltningen redovisar hur stora utsläppsminskningar som krävs och ger förslag till kostnadseffektiva åtgärder för att nå utsläppsminskningarna. År 2005 låg utsläppen enligt miljöförvaltningen på cirka 4,0 ton per CO₂-e person.

I samverkan med stadens förvaltningar och bolag har miljöförvaltningen inventerat nuläget avseende energianvändningen, förslag på åtgärder, investeringskostnader och förändrade driftskostnader samt utsläppsreduktioner. Redovisningarna har behandlats på respektive förvaltnings- och bolagsledning innan de lämnats över för sammanställning och kvalitetssäkring hos miljöförvaltningen.

Bland de åtgärdsförslag som inkommit från förvaltningar och bolag har miljöförvaltningen identifierat åtgärder som kan ”skalas upp” för att omfatta alla bolag och förvaltningar. Energikostnaden för el var år 2006 över 3 miljoner kr för Östermalms verksamheter. En energikartläggning bör genomföras för att identifiera vilka åtgärder som bör prioriteras lokalt.

Parallellt med inventeringarna har Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, haft i uppdrag att ta fram ett referensscenario över växthusgasutsläppen i Stockholms stad fram till 2015. KTH gör även en uppskattning av hur stora utsläppsminskningar som måste till för att nå nivåerna 3,5 alternativt 3,0 ton CO₂-e per person år 2015.

¹ Gemensam måttenhet för utsläpp av växthusgaser. Används för att beräkna den sammanlagda växthuseffekten av olika växthusgasutsläpp.

I utredningen drar miljöförvaltningen bland annat slutsatsen att rådigheten över att energi-effektivisera i första hand finns hos stadens fastighetsägande bolag och förvaltningar och att den största potentialen ligger i tekniska lösningar i byggnadsbeståndet. Enligt miljöförvaltningen finns hos dessa aktörer inte alltid incitament för att genomföra de investeringar som krävs. Ambitionsnivån bedöms överlag vara hög för verksamheter som betalar för energin även om de inte har rådighet över fastigheten. Ambitionsnivån bedöms även vara hög vad gäller energieffektivisering av transporter.

Tillsammans med bostadsbolagen har miljöförvaltningen även undersökt formerna för hur incitament kan skapas för att exempelvis få den enskilde hyresgästen att minska sin energiförbrukning.

Utifrån redovisade underlag gör miljöförvaltningen bedömningen att målnivån 3,5 ton CO₂-e per invånare kommer att nås redan 2011 och att utsläppen kommer att vara runt 3,1 ton CO₂-e per person år 2015. Med utgångspunkt från detta föreslår miljö- och hälso-skyddsnämnden kommunfullmäktige att besluta om målnivån 3,0 ton CO₂-e per person år 2015.

Förvaltningens förslag och synpunkter

Rapporten är enligt stadsdelsförvaltningen väl genomarbetad och tycks svara väl på det uppdrag som miljö- och hälso-skyddsnämnden gett miljöförvaltningen. Rapporten belyser nuläget, vad som krävs i reduktion av utsläpp av växthusgaser för att nå de satta målen 3,5 respektive 3,0 ton CO₂-e per person samt ger förslag till åtgärder både inom stadens verksamheter och för stadens invånare.

Produktion och transportera av livsmedel, material och andra varor har på senare tid uppmärksammats som betydelsefulla bidragande faktorer till utsläppen av växthusgaser. Enligt stadsdelsförvaltningen bör även denna aspekt på något sätt belysas och komma till uttryck i sammanhanget.

Inom stadsdelsförvaltningens kärnverksamheter är det främst olika typer av energispar-åtgärder för el och uppvärmning samt minskade utsläpp vid transporter som kan genomföras. Energikostnaden för el var år 2006 över 3 miljoner kr för stadsdelsförvaltningens verksamheter. Energikartläggningar bör genomföras för att identifiera vilka åtgärder som bör prioriteras lokalt. Eftersom en allt större del av verksamheten bedrivs i extern regi är det viktigt att miljökrav ställs vid upphandling av såväl entreprenader som tjänster. Förvaltningen har sedan 1997 ställt miljökrav på fordon och arbetsmaskiner. Motsvarande krav bör kunna ställas även på energieffektivitet och vid upphandling av andra typer av verksamheter.

Stadsdelsförvaltningen anser att staden har ett stort ansvar och goda möjligheter att styra utvecklingen inom de stadsutvecklingsområden som presenterats i Stockholms stads översiktsplan. Områdena utgör Stockholms stora framtida utvecklingsresurs för en blandad

och varierad stadsbebyggelse och energifrågor och mobilitetsfrågor bör självfallet ligga högt på agendan.

Miljöförvaltningen resonerar i rapporten om olika sätt att finansiera föreslagna åtgärder. Bland annat föreslås att medel bör avsättas de år som de mest kostnadseffektiva åtgärderna genomförs för att ha medel för finansiering av kommande mer kostsamma åtgärder. Stadsdelsförvaltningen tycker att detta är ett bra förslag men att formerna för detta bör preciseras.

Huvudansvaret för stadens växthusgasarbete bör enligt stadsdelsförvaltningen, liksom för stadens miljöprogram, ligga på stadsledningskontoret. Miljöförvaltningen bör ges uppdraget att samordna kommunikationsinsatser och uppföljning. Samhällets ökade fokus på klimatfrågan men också på klimatanpassning som en prioriterad fråga medför enligt stadsdelsförvaltningen att även kommunikationsstrategin för Stockholms klimatarbete bör revideras och utvecklas.

Miljöförvaltningen redovisar att kännedomen och kunskapen om stadens hittillsvarande handlingsprogram för växthusgaser varit påfallande låg och att stadens långsiktiga klimatmål är relativt okänt. Detta visar enligt stadsdelsförvaltningen på svårigheten att på ett effektivt sätt nå ut till stadens egna verksamheter. Planering och uppföljning av åtgärder för minskade växthusgasutsläpp bör för ökad tydlighet inarbetas i stadens integrerade ledningssystem, ILS.

Stadsdelsförvaltningen instämmer i att det nu är viktigt med ett systematiskt och kraftfullt arbete från stadens sida för att minska växthusgasutsläppen. Stadens förvaltningar och bolag kan i detta arbete fungera som inspiratörer för anställda, invånare och företagare i staden. Ett Stockholm i världsklass innebär också förväntningar på ett klimatarbete i världsklass.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner stadsdelsförvaltningens svar på kommunstyrelsens remiss av miljö- och hälsoskyddsförvaltningens rapport "Minskade utsläpp av växthusgaser i Stockholms stad år 2015".

Bilagor

Bilaga 1. Utdrag ur protokoll från miljö- och hälsoskyddsnämndens sammanträde 2007-12-10

Bilaga 2. Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande

Bilaga 3. Miljö- och fastighetsrotelns uppdrag